

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

Väliaikainen painos

P8_TA-PROV(2018)0475

Cum Ex -skandaali: talousrikollisuus ja nykyisen oikeudellisen kehityksen porsaanreiät

Euroopan parlamentin päätöslauselma 29. marraskuuta 2018 cum ex -skandaalista: talousrikollisuus ja nykyisen oikeudellisen kehityksen porsaanreiät (2018/2900(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon saksalaisen voittoa tavoittelemattoman mediaorganisaation CORRECTIVin johtaman tutkivien journalistien muodostaman ryhmän 18. lokakuuta 2018 tekemät paljastukset cum ex -skandaalista,
- ottaa huomioon Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta 24. marraskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010¹,
- ottaa huomioon Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta 24. marraskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010²,
- ottaa huomioon direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla 9. joulukuuta 2014 annetun neuvoston direktiivin 2014/107/EU³ (DAC2),
- ottaa huomioon direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse raportoitavia rajatylittäviä järjestelyjä koskevasta pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla 25. toukokuuta 2018 annetun neuvoston direktiivin (EU) 2018/822⁴ (DAC6),
- ottaa huomioon skandaalia käsittelevän Saksan liittopäivien neljännen tutkintavaliokunnan, jonka työn tuloksena julkaistiin raportti⁵ kesäkuussa 2017,

¹ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84.

² EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12.

³ EUVL L 359, 16.12.2014, s. 1.

⁴ EUVL L 139, 5.6.2018, s. 1.

⁵ Saksan liittopäivät, asiakirja 18/12700, 20.6.2017.

- ottaa huomioon 25. marraskuuta 2015¹ ja 6. heinäkuuta 2016² antamansa päätöslauselmat veropäätöksistä ja muista luonteeltaan tai vaikutuksiltaan samankaltaisista toimenpiteistä,
 - ottaa huomioon 16. joulukuuta 2015 antamansa päätöslauselman, johon sisältyy suosituksia komissiolle aiheesta lisää läpinäkyvyyttä, koordinoitua ja lähentymistä unionin yhtiöveropolitiikkoihin³,
 - ottaa huomioon 13. joulukuuta 2017 antamansa suosituksen neuvostolle ja komissiolle rahanpesua, veronkiertoa ja veropetoksia käsittelevän tutkinnan johdosta⁴,
 - ottaa huomioon 1. maaliskuuta 2018 antamansa päätöksen talousrikoksista, veropetoksista ja veronkiertoa käsittelevän erityisvaliokunnan TAX3 asettamisesta ja sen toimivallan, jäsenmäärän ja toimikauden keston määrittelystä⁵,
 - ottaa huomioon parlamentin täysistunnossa 23. lokakuuta 2018 käydyin keskustelun cum ex -skandaalista,
 - ottaa huomioon 26. marraskuuta 2018 pidetyn ECON-valiokunnan ja TAX3-erityisvaliokunnan yhteiskokouksen,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että ”cum ex- ja cum -järjestelyillä” – osinkokeinotteluun perustuvilla kaupankäyntijärjestelmillä – tarkoitetaan kaupankäyntiä osakkeilla siten, että todellisen omistajan henkilöllisyys salataan ja molemmille osapuolille tai useammille osapuolille annetaan mahdollisuus vaatia lähdeveron palautuksia pääomatulojen verosta, joka on maksettu vain kerran;
- B. ottaa huomioon, että cum ex -skandaali paljastui 19 eurooppalaisen uutiskanavan yhteistyössä toteuttaman tutkinnan ansiosta, jossa oli osallisena 12 maata ja 38 toimittajaa;
- C. ottaa huomioon tiedot, joiden mukaan 11 jäsenvaltiota on menettänyt jopa 55,2 miljardin euron verotulot cum ex- ja cum -järjestelyjen johdosta;
- D. toteaa, että vahinkojen enimmäismäärää on kuitenkin vaikea laskea, koska monet toimet ovat alkaneet 90-luvun lopulla ja ne ovat vanhentuneet kauan sitten;
- E. toteaa, että eurooppalaisten toimittajien muodostaman ryhmän tekemä tutkimus osoittaa, että Saksa, Tanska, Espanja, Italia ja Ranska ovat oletettavasti cum ex -kaupankäynnin tärkeimmät kohdemarkkinat ja seuraavilla sijoilla ovat Norja, Suomi, Puola, Tanska, Alankomaat, Itävalta ja Tšekin tasavalta, ja toteaa, että käytännössä saattaa olla mukana tuntematon määrä unionin jäsenvaltioita sekä Euroopan vapaakauppaliiton maita (esimerkiksi Sveitsi);

¹ EUVL C 366, 27.10.2017, s. 51.

² EUVL C 101, 16.3.2018, s. 79.

³ EUVL C 399, 24.11.2017, s. 74.

⁴ EUVL C 369, 11.10.2018, s. 132.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0048.

- F. toteaa, että unionin jäsenvaltioissa, joita asia koskee eniten, on käynnissä tutkimuksia;
- G. toteaa, että cum ex- ja cum -järjestelyissä on joitakin veropetoksen tunnusmerkkejä ja on arvioitava, onko kansallista tai unionin lainsäädäntöä rikottu;
- H. toteaa, että saatujen tietojen mukaan näissä rikollisissa käytännöissä on mukana unionin jäsenvaltioiden rahoituslaitoksia, myös monia suuria ja tunnettuja liikepankkeja;
- I. toteaa, että joissakin tapauksissa asiasta vastaavat viranomaiset eivät tutkineet perusteellisesti muiden jäsenvaltioiden toimittamia tietoja cum ex -paljastuksista;
- J. toteaa, että paljastuksissa on keskeisenä tekijänä se, että ulkomaisilla sijoittajilla on oikeus pyytää palauttamaan osingoista pidätetty lähdevero;
- K. ottaa huomioon, että syyskuusta 2017 lähtien unionin jäsenvaltioiden on toisen hallinnollista yhteistyötä koskevan direktiivin (DAC2) mukaisesti hankittava tietoja rahoituslaitoksiltaan ja vaihdettava niitä verovelvollisten asuinjäsenvaltion kanssa vuosittain;
- L. ottaa huomioon, että kuudennen hallinnollista yhteistyötä koskevan direktiivin (DAC6) mukaisesti henkilön, joka vastaa raportoitavan ja ennalta määritetyt tunnusmerkit täyttävän rajatylittävän järjestelyn suunnittelusta, markkinoinnista tai organisoinnista tai tuo sen saataville toteuttamista varten, on ilmoitettava kyseisistä järjestelyistä kansallisille veroviranomaisille;
- M. toteaa, että talousrikoksia, veropetoksia ja veronkiertoa käsittelevän erityisvaliokunnan (TAX3) toimeksianto kattaa yksiselitteisesti kaikki sen toimikaudella ilmenevät merkitykselliset asiat, jotka kuuluvat sen toimivaltaan;
- N. toteaa, että väärinkäytösten paljastajien rooli on viimeisten 25 vuoden aikana osoittautunut merkittäväksi sellaisten arkaluonteisten tietojen paljastamisessa, jotka ovat yleisen edun keskiössä, mikä on osoittautunut todeksi myös cum ex- paljastusten tapauksessa¹;
1. tuomitsee ankarasti paljastuneet veropetokset ja verojen välttelyn, joiden vuoksi jäsenvaltioiden on julkisesti raportoitu menettäneen verotuloja joidenkin tiedotusvälineiden arvioiden mukaan jopa 55,2 miljardia euroa, ja toteaa tämän olevan isku Euroopan sosiaaliselle markkinataloudelle;
 2. korostaa, että rahanpesun vastaisen EU:n direktiivin² mukaan välittömiin ja välillisiin veroihin liittyvät ”verorikokset” sisältyvät ”rikollisen toiminnan” laajaan määritelmään ja niitä pidetään rahanpesun esirikoksina; muistuttaa, että sekä luotto- että rahoituslaitokset samoin kuin veroneuvojat, tilintarkastajat ja lakimiehet ovat

¹ Euroopan parlamentin ECON- ja TAX3-valiokuntien kuulemistilaisuus 26. marraskuuta 2018 aiheesta ”Cum ex -skandaali: talousrikollisuus ja porsaanreiät nykyisessä oikeudellisessa kehityksessä”.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20. toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

rahanpesudirektiivin mukaan ilmoitusvelvollisia ja joutuvat siten noudattamaan tiettyjä velvoitteita rahanpesun estämiseksi ja havaitsemiseksi ja siitä ilmoittamiseksi;

3. panee huolestuneena merkille, että cum ex -skandaali on järkyttänyt kansalaisten luottamusta verojärjestelmiin, ja korostaa, että on ratkaisevan tärkeää palauttaa kansalaisten luottamus ja varmistaa, ettei aiheuteta enempää menetyksiä;
4. pitää valitettavana, että veroasioista vastuussa oleva komission jäsen ei tunnusta tarvetta laajentaa kansallisten veroviranomaisten välistä nykyistä tietojenvaihtojärjestelmää;
5. pyytää Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista ja Euroopan pankkiviranomaista tekemään selvityksen osinkokeinotteluun perustuvista kaupankäyntijärjestelmistä, joita ovat esimerkiksi cum ex ja cum cum, jotta voidaan arvioida finanssimarkkinoiden eheyteen ja kansallisiin talousarvioihin mahdollisesti kohdistuvia uhkia, selvittää näihin järjestelmiin osallistuvien toimijoiden luonne ja suuruusluokka, arvioida, onko kansallista tai unionin lainsäädäntöä rikottu, arvioida jäsenvaltioiden rahoitusvalvontaviranomaisten toimia ja tehdä toimivaltaisille viranomaisille asianmukaisia suosituksia uudistuksiksi ja toimiksi;
6. korostaa, että raportoiduilla paljastuksilla ei ole vaikutusta unionin rahoitusjärjestelmän vakauteen;
7. suosittelee selvittämään tutkinnalla avulla, mikä rahoitusvalvojen, pörssien ja veroviranomaisten koordinoinnissa ja valvonnassa epäonnistui jäsenvaltioissa, jotka mahdollistivat näiden verovarkausjärjestelmien jatkumisen vuosien ajan, vaikka ne oli havaittu;
8. kehottaa antamaan kansallisille ja unionin tason valvontaviranomaisille valtuudet tutkia veronkiertokäytäntöjä, sillä ne saattavat uhata sisämarkkinoiden eheyttä;
9. korostaa, että nämä uudet paljastukset vaikuttavat kertovan mahdollisista puutteista kansallisissa verolainsäädännöissä ja jäsenvaltioiden viranomaisten nykyisissä tiedonvaihto- ja yhteistyöjärjestelmissä; kehottaa jäsenvaltioita panemaan tehokkaasti täytäntöön pakollisen automaattisen tiedonvaihdon verotuksen alalla;
10. kehottaa vahvistamaan veroviranomaisten tasolla tapahtuvaa tietojenvaihtoa, jotta estetään tietyissä jäsenvaltioissa ilmenneitä verotuksen luottamuksellisuuteen liittyviä ongelmia;
11. kehottaa kaikkien jäsenvaltioiden veroviranomaisia nimeämään keskitetyt yhteyspisteet yhteistä tutkintaa ja yhteistyötä koskevan OECD:n kansainvälisen työryhmän mallin mukaisesti ja kehottaa komissiota varmistamaan niiden välisen yhteistyön ja helpottamaan sitä, jotta voidaan huolehtia siitä, että rajat ylittäviä tapauksia koskevat tiedot jaetaan nopeasti ja tehokkaasti jäsenvaltioiden kesken;
12. kehottaa myös kansallisia toimivaltaisia viranomaisia tarvittaessa käynnistämään rikostutkintoja, käyttämään oikeudellisia välineitä epäilyttävien varojen jäädyttämiseksi, käynnistämään tutkimuksia skandaaliin mahdollisesti sekaantuneiden johtokuntien toimista sekä määräämään asianomaisille osapuolille asianmukaisia ja varoittavia seuraamuksia; katsoo, että sekä näiden rikosten tekijät että niiden mahdollistajat, joihin kuuluu veroneuvojen ohella myös lakimiehiä, kirjanpitäjiä ja pankkeja, olisi saatettava viipymättä oikeuden eteen; korostaa, että on nopeasti lopetettava valkokaulusrikollisten

rankaisemattomuus ja varmistettava varainhoitosäädösten täytäntöönpanon entistä parempi valvonta;

13. kehottaa unionin ja jäsenvaltioiden viranomaisia tutkimaan vakuutusrahastojen ja vakuutusvalvojien roolia tässä skandaalissa;
14. kehottaa kansallisia veroviranomaisia hyödyntämään täysimääräisesti DAC6-direktiivin tarjoamat, raportoitavia rajatylittäviä järjestelyjä koskevaan pakolliseen automaattiseen tiedonvaihtoon verotuksen alalla liittyvät mahdollisuudet, ryhmäpyynnöt mukaan luettuna; kehottaa lisäksi lujittamaan DAC6-direktiiviä siten, että osinkokeinottelujärjestelmistä ja kaikista pääomatuloja koskevista tiedoista ilmoittaminen tehdään pakollisesti ja se käsittää myös osinkoja ja pääomatuloja koskevat veronpalautukset;
15. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita, joiden on todettu olevan osinkokeinotteluun perustuvien kaupankäyntijärjestelmien tärkeimpiä oletettuja kohdemarkkinoita, tutkimaan perusteellisesti ja analysoimaan osinkomaksukäytäntöjä omalla oikeudenkäyttöalueellaan, kartoittamaan verolainsäädäntöjensä porsaanreiät, jotka luovat hyödyntämismahdollisuuksia veropetosten tekijöille ja veroja vältteleville, analysoimaan näiden käytäntöjen mahdollista rajatylittävää ulottuvuutta ja tekemään lopun kaikista näistä haitallisista verokäytännöistä;
16. korostaa, että tarvitaan kansallisten viranomaisten välisiä koordinoituja toimia, jotta julkisista varoista laittomasti hankittujen resurssien takaisinperintä voidaan taata;
17. pyytää, että komissio arvioi ja jäsenvaltiot tarkistavat ja päivittävät jäsenvaltioiden väliset ja kolmansien maiden kanssa tehdyt kahdenväliset verosopimukset sellaisten porsaanreikien poistamiseksi, jotka kannustavat verotuksellisista syistä tapahtuvaan kaupankäyntiin verojen kiertämiseksi;
18. kehottaa komissiota välittömästi käynnistämään ehdotuksen laatimisen Europolin yhteyteen perustettavasta Euroopan talousrikosviranomaisesta, jolla olisi omat tutkintavaltuudet, ja rajojen yli tapahtuvien verotutkimusten eurooppalaisesta kehyksestä;
19. kehottaa komissiota tarkistamaan eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä annettua direktiiviä osinkokeinottelukäytäntöjen torjumiseksi;
20. kehottaa komissiota arvioimaan erityisrahoitusyhtiöiden ja erillisyhtiöiden cum ex -asiakirjoista paljastunutta roolia ja ehdottamaan tarvittaessa näiden välineiden käytön rajoittamista;
21. pyytää komissiota harkitsemaan, tarvitaanko pääomatuloverotusta koskeva unionin kehys, joka vähentäisi kannustimia, jotka horjuttavat rajatylittäviä rahoitusvirtoja, jotka aiheuttavat jäsenvaltioiden välistä verokilpailua ja rapauttavat eurooppalaisten hyvinvointivaltioiden vakauden takaavia veropohjia;
22. pyytää komissiota harkitsemaan unionin rahanpesun selvittelykeskusta koskevaa lainsäädäntöehdotusta; toteaa, että se olisi yhteiseen tutkintaan liittyvä unionin tason yhteispiste ja varhaisvaroitusmekanismi;

23. panee merkille, että vuoden 2008 finanssikriisi on johtanut resurssien ja henkilöstön yleiseen vähentämiseen verohallinnoissa; kehottaa jäsenvaltioita investoimaan veroviranomaisten käytössä oleviin välineisiin ja nykyaikaistamaan niitä ja osoittamaan niille riittävät henkilöresurssit, jotta voidaan parantaa valvontaa ja vähentää aika- ja tietoaukkoja; kehottaa jäsenvaltioita parantamaan rahoitusviranomaistensa kapasiteettia ja valmiuksia, jotta voidaan varmistaa niiden täysimääräinen toimintakyky veropetoksien havaitsemisessa;
24. korostaa tarvetta suojella väärinkäytösten paljastajia, jotka paljastavat tietoja esimerkiksi veropetoksista ja verovilpistä kansallisella ja unionin tasolla; kehottaa kaikkia, joilla on julkisen edun kannalta merkityksellisiä tietoja, ilmoittamaan tiedot joko sisäisesti tai ulkoisesti kansallisille viranomaisille tai tarvittaessa suurelle yleisölle; kehottaa hyväksymään nopeasti ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta ja ottamaan huomioon Euroopan parlamentin asianomaisten valiokuntien lausunnot;
25. pitää myönteisenä komission 12. syyskuuta 2018 esittämää ehdotusta, jolla muutetaan muiden säädösten ohella EPV:n perustamisesta annettua säädöstä EPV:n roolin vahvistamiseksi rahanpesun torjuntaan liittyvässä finanssialan valvonnassa (COM(2018)0646); korostaa, että yhteisen valvontamekanismin mukaan EKP:n tehtävänä on puuttua tilanteeseen aikaisessa vaiheessa asiaa koskevan unionin lainsäädännön mukaisesti; katsoo, että EKP:llä olisi oltava rooli kansallisten toimivaltaisten viranomaisten varoittamisessa ja sen olisi koordinoitava kaikkia toimia, jotka liittyvät epäilyyn rahanpesun vastaisen sääntöjen noudattamatta jättämisestä valvotuissa pankeissa tai ryhmissä;
26. katsoo, että TAXE-, TAX2-, PANA- ja TAX3-valiokuntien työtä olisi jatkettava tulevalla vaalikaudella parlamentin pysyvänä rakenteena, kuten talous- ja raha-asioiden valiokunnan alivaliokuntana;
27. kehottaa TAX3-erityisvaliokuntaa suorittamaan oman arvionsa cum ex -paljastuksista ja sisällyttämään sen tulokset ja mahdolliset asiaa koskevat suositukset loppuraporttiinsa;
28. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.